Przyroda Twoje Dziedzictwo

Broszura testamentowa

List od Prezesa Fundacji WWF Polska

Trzymają Państwo w rękach broszurę testamentową, która została przygotowana przy współpracy z grupą ekspertów mających na co dzień do czynienia z prawem spadkowym. Powstała zarówno z myślą o dwóch grupach odbiorców. Po pierwsze – o tych, którzy już rozważają sporządzenie testamentu. Po drugie – o osobach, które nie mają świadomości, że napisanie przez nich tego dokumentu pozwoliłoby uniknąć wielu problemów mogących się pojawić po ich odejściu. A tych, jak wskazują prawnicy, jest wiele i duża część z nich wynika z niewystarczającej wiedzy na temat sporządzania testamentu.

W broszurze znajdziecie zatem Państwo odpowiedzi na pytania:

- dlaczego warto sporządzić testament,
- jak się do tego przygotować,
- co można w nim zawrzeć,
- jaki rodzaj testamentu wybrać oraz co zrobić, aby po śmierci spadkobiercy mogli łatwo go odnaleźć.

Za pośrednictwem tej publikacji pragniemy ponadto zwrócić Państwa uwagę na możliwość uwzględnienia w testamencie Fundacji WWF Polska. Oczywiście na pierwszym miejscu stoją zawsze członkowie rodziny i inne szczególnie bliskie Państwu osoby. Jednak nawet symboliczny zapis w testamencie na rzecz WWF Polska pozwoli pozostawić po sobie ważne dziedzictwo. Jeśli wiele osób zdecyduje się na ten krok, niewielkie sumy zostaną zwielokrotnione i przyczynią się do wzmocnienia bardzo ważnych i potrzebnych działań podejmowanych przez Fundację na co dzień.

MIROSŁAW PROPPÉ
Prezes Fundacji WWF Polska

Co będzie Państwa najlepszym wspomnieniem?

Niezwykłe smaki? Wyjątkowe zapachy? Piękne dźwięki? Spacer nad rzeką po zalanej światłem łące, wśród mocnego zapachu letnich kwiatów? Smak dzikich poziomek? Aromat świerkowej żywicy? A może śpiew słowika albo stukanie dzięcioła w pień drzewa? Wiele wspomnień wiąże się właśnie z przyrodą. To ona, jako naturalne otoczenie człowieka, daje nam radość i ukojenie. To z nią wiąże się wiele pięknych chwil.

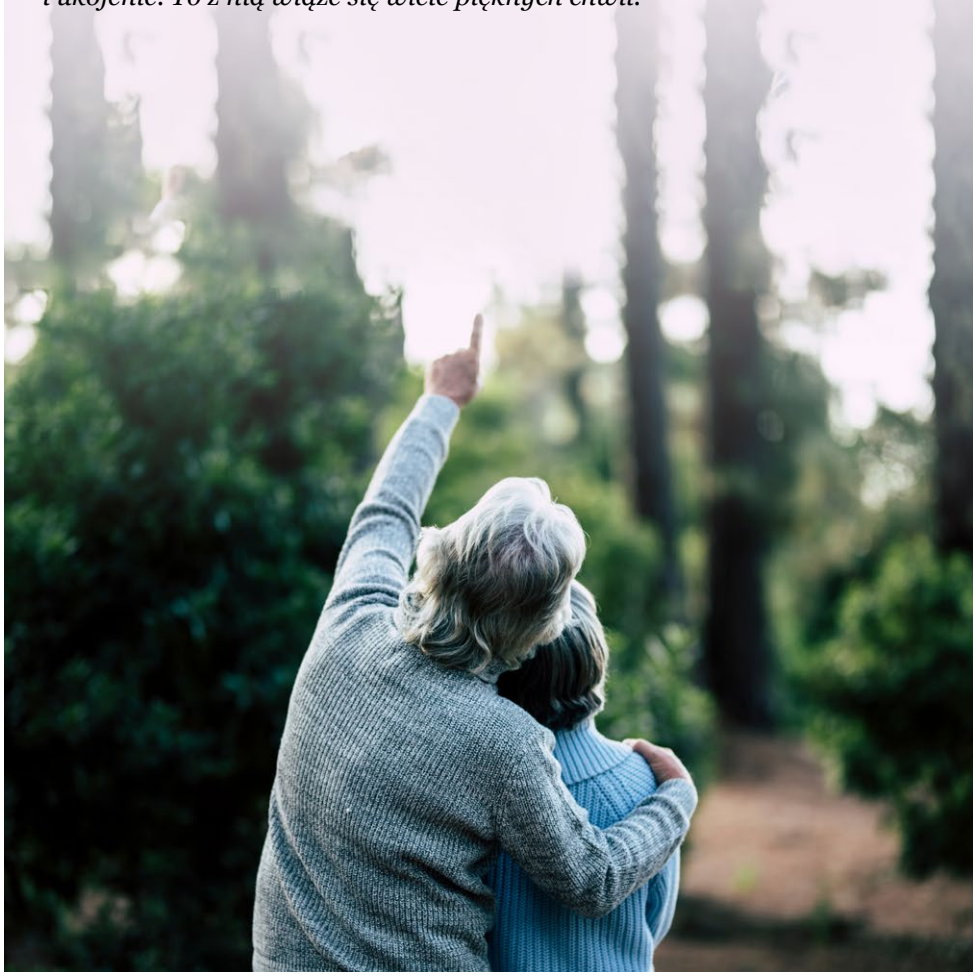

Przemijanie

Wiekowe drzewo, nawet gdy jest już zmurszałe i powalone, staje się zaczątkiem nowego. Jego umieranie zawsze oznacza ocalenie innych istot. Natura pokazuje, jak wielki sens może mieć także życie.

Nie zawsze jednak jest czas, żeby zrobić wszystko to, co zostało zaplanowane. Życie jest zbyt krótkie, a ogrom spraw na głowie nie pozwala zająć się wielkimi problemami współczesnego świata, takimi jak wycinanie prastarych puszcz, topniejące w zastraszającym tempie lodowce czy dramatycznie zmniejszająca się populacja tygrysów, których mogą już nie mieć szansy oglądać kolejne pokolenia.

Pozostawienie naszej planety miejscem zdrowym i zdatnym do życia dla wszystkich gatunków jest niewątpliwie naszym obowiązkiem.

– Sir David Attenborough, Ambasador WWF

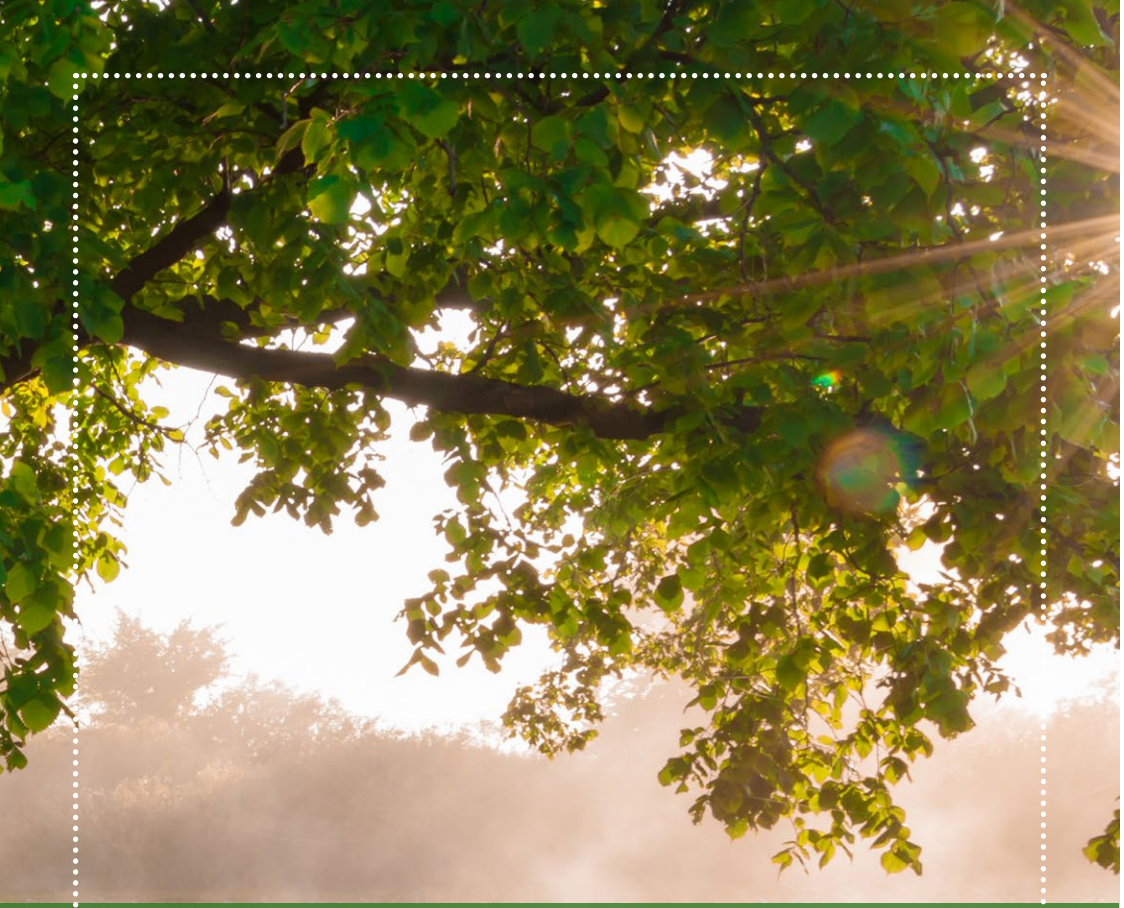

Twoja ostatnia wola

Niszczycielskiej siły człowieka nie da się całkiem zatrzymać, ale można ją opanować, spowolnić.

Jako pracownicy WWF wiemy, że jest to możliwe. Wskazuje na to nasze wieloletnie doświadczenie. Jesteśmy jedną z najstarszych światowych organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną przyrody – istniejemy od 1961 roku. Ciężko pracujemy i bardzo wyraźnie widzimy efekty małych kroków – działań podejmowanych przez nas codziennie w imię ochrony gatunków i ich siedlisk. Nasza praca ma sens, a jest możliwa dzięki wsparciu ludzi dobrej woli.

Wiele osób nas pyta, co można zrobić?
Poza osobistym zaangażowaniem w ochronę środowiska
już teraz warto także zadbać o to,
jak świat będzie wyglądał w przyszłości.
Zgodnie z ostatnią wolą można zostawić cząstkę siebie
przyszłym pokoleniom, uwzględniając obok rodziny
i bliskich także Fundację WWF w swoim testamencie.

~ dr Przemysław Nawrocki, Specjalista ds. ochrony gatunków

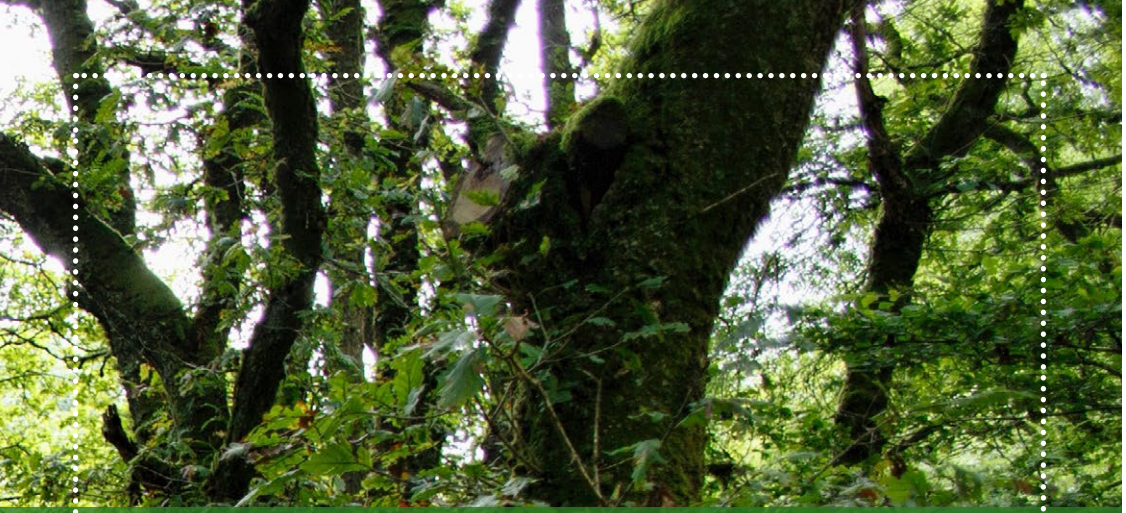

Dlaczego warto sporządzić testament?

Większość osób zapytanych, z czym kojarzy im się testament, odpowie, że z aktem ostatniej woli, ze śmiercią lub chorobą, ze znacznym majątkiem lub z niezwykle skomplikowaną czynnością, która zajmuje sporo czasu. Prawnicy podkreślają jednak, że coraz częściej na napisanie testamentu decydują się osoby w sile wieku, które traktują go jako jeden ze sposobów zarządzania swoim majątkiem na wypadek, gdyby nagle odeszły.

To osoby, które mają świadomość, że gdyby nagle zaskoczyło je najgorsze, a wcześniej nie sporządziłyby testamentu, spadek po nich otrzymają spadkobiercy ustawowi. A taki scenariusz nie zawsze jest zgodny z ich wolą.

Kim są zatem ci, którzy decydują się sporządzić testament? To przede wszystkim osoby świadome, pragnące zabezpieczyć swoich najbliższych i rozdysponować posiadane dobra według własnego uznania. Na wypadek, gdyby nagle ich zabrakło. Nie istnieje wyczerpująca lista wszystkich sytuacji, w których ludzie decydują się na napisanie testamentu. Poniżej przytaczamy jedynie kilka przykładów.

DZIADKOWIE PRAGNĄCY PRZEKAZAĆ SWÓJ MAJĄTEK WNUKOM

Sporządzają testament, aby mieć pewność, że wnuk (lub wnuki) otrzymają cały spadek. Należy jednak pamiętać, że w takiej sytuacji rodzicom spadkobierców będzie przysługiwało roszczenie o zachowek[1].

Ponadto dziadkowie powinni wskazać w testamencie osobę, która będzie zarządzała odziedziczonym przez wnuki majątkiem do czasu uzyskania przez nie pełnoletności (zakładając, że to osoby małoletnie).

[1] Zachowek należy się najbliższej rodzinie spadkodawcy, jeśli jej członkowie zostali pominięci w testamencie. Osobami uprawnionymi do zachowku są: zstępni spadkodawcy (dzieci, wnuki, prawnuki itd.) oraz jego małżonek. Jeśli spadkodawca, w chwili śmierci nie miał zstępnych, wówczas prawo do zachowku przysługuje jego małżonkowi oraz rodzicom. Roszczenie o zachowek nie przysługuje rodzeństwu spadkodawcy ani innym dalszym krewnym lub powinowatym.

OSOBY ŻYJĄCE W ZWIĄZKACH NIEFORMALNYCH

W razie śmierci jednego z partnerów, drugi nie jest uprawniony do dziedziczenia po zmarłym. Polskie prawo spadkowe traktuje bowiem takie osoby jak obce. Jedynym sposobem, aby uniknąć tej sytuacji, jest sporządzenie testamentu. Jest to szczególnie ważne np. w przypadku współwłasności mieszkania. Każdy z partnerów sporządza testament, w którym swój udział przekazuje drugiemu.

Dzięki takiemu rozwiązaniu, w razie śmierci jednego z nich, udział należący do zmarłego nie przypadnie spadkobiercom ustawowym (np. rodzicom i rodzeństwu). Będzie im jednak przysługiwał zachowek. Należy ponadto pamiętać, że partner, który odziedziczy udział po zmarłym, będzie musiał zapłacić podatek od spadków w wysokości należnej dla III grupy podatkowej[2].

[2] Poniżej wskazujemy tzw. grupy podatkowe zobowiązane do zapłacenia podatku od spadków. Grupa I: małżonek, wstępni (rodzice, dziadkowie, pradziadkowie), zstępni (dzieci, wnuki, prawnuki), pasierb, ojczym, macocha, rodzeństwo, teściowie, zięć, synowa; Grupa II: zstępni rodzeństwa (np. dzieci siostry, wnuki brata), rodzeństwo rodziców (np. ciotki, wujowie), zstępni i małżonkowie pasierbów, małżonkowie rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonkowie rodzeństwa małżonków, małżonkowie innych zstępnych (np. mąż wnuczki); Grupa III: pozostali nabywcy.

OSOBY PRAGNĄCE PODZIELIĆ POSIADANY MAJĄTEK WEDŁUG WŁASNEGO UZNANIA

Zgodnie z dziedziczeniem ustawowym, spadek po zmarłym otrzymują spadkobiercy ustawowi. W art. 931 – 935 Kodeksu cywilnego można znaleźć wyczerpującą listę tych osób oraz wysokość ich udziałów w spadku.

Jeśli jednak wolą danej osoby jest, aby spadek po niej otrzymały inne osoby niż wskazane w przepisach albo te same, z tym że w innych proporcjach, niż wynika to z przepisów, wówczas konieczne jest sporządzenie testamentu.

OSOBY SAMOTNE

Zgodnie z polskim prawem spadkowym, po śmierci osób, które nie mają rodziny ani krewnych, w miejsce spadkobierców ustawowych wchodzi gmina ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego, a jeśli nie da się jej ustalić, Skarb Państwa.

W celu uniknięcia takiej sytuacji, chcąc rozdysponować swoim majątkiem według własnego uznania, osoby samotne sporządzają testament. W dokumencie jako spadkobierców mogą wskazać np. przyjaciół, sąsiadów, zaprzyjaźnioną bibliotekę lub muzeum, a także fundację lub stowarzyszenie, które ich zdaniem spożytkują otrzymany spadek w odpowiedni sposób.

Testament własnoręczny czy notarialny?

Z doświadczenia prawników specjalizujących się w prawie spadkowym wynika, że najczęściej podważanym testamentem jest własnoręczny, zwany holograficznym. To dokument napisany w domu i (najczęściej) tam też przechowywany. Aby taki testament był ważny, testator (czyli osoba pisząca testament) musi sporządzić go własnoręcznie. Wykluczone jest napisanie dokumentu na komputerze lub maszynie do pisania. Ponadto, musi on zawierać datę oraz podpis testatora.

Sposoby podważania testamentów są różne. Oto kilka częstych scenariuszy.

- Spadkobiercy ustawowi nie zgadzają się z treścią testamentu (ponieważ np. przypadł im mniejszy udział, niż się spodziewali). Pragną zatem podważyć testament, próbując dowieść przed sądem, że zmarły, w chwili jego sporządzania, nie był świadomy tego, co w nim zapisuje.
- Mogą również próbować udowodnić, że testament jest nieważny, ponieważ w chwili jego sporządzania spadkodawca zażywał silne leki, które mogły utrudnić lub wyłączyć świadome podjęcie przez niego decyzji.
- Niezadowoleni spadkobiercy mogą też próbować dowieść, że testament został napisany pod wpływem nacisku innej osoby.
- Mogą ponadto podważyć autentyczność pisma widniejącego na testamencie uważając, że nie należy ono do zmarłego.

Najczęściej podważanym testamentem jest testament własnoręczny, zwany holograficznym

Jeśli sąd przychyli się do wniosku niezadowolonych spadkobierców i uzna przytoczone powody za wystarczające do podważenia testamentu, wówczas jego treść zostaje unieważniona. W efekcie wola spadkodawcy co do dysponowania jego majątkiem, nie zostaje uwzględniona.

Prawdopodobieństwo podważenia testamentu jest o wiele mniejsze, jeśli zostanie on sporządzony u notariusza. Ma on obowiązek zweryfikować tożsamość przyszłego testatora. Sprawdza również, czy nie pozostaje on pod wpływem środków odurzających, czy jest świadomy swoich działań i czy nikt nie zmuszał go do tego, aby taki testament sporządził.

Notariusz z pewnością zadba o to, żeby wola testatora wyrażona była jak najdokładniej, zgodnie z prawem, bez postanowień, które mogłyby wzajemnie sobie przeczyć lub się wykluczać.

Testament notarialny jest rzadziej podważany niż testament własnoręczny, a notariusz gwarantuje jego bezpieczne przechowywanie

Ponadto przy sporządzeniu testamentu notarialnego eliminuje się praktycznie do zera ryzyko, że dokument zostanie zniszczony lub zaginie. Notariusz ma bowiem obowiązek przechowywania w bezpiecznych warunkach wszystkich aktów notarialnych, w tym testamentów, które są podpisywane przy jego udziale.

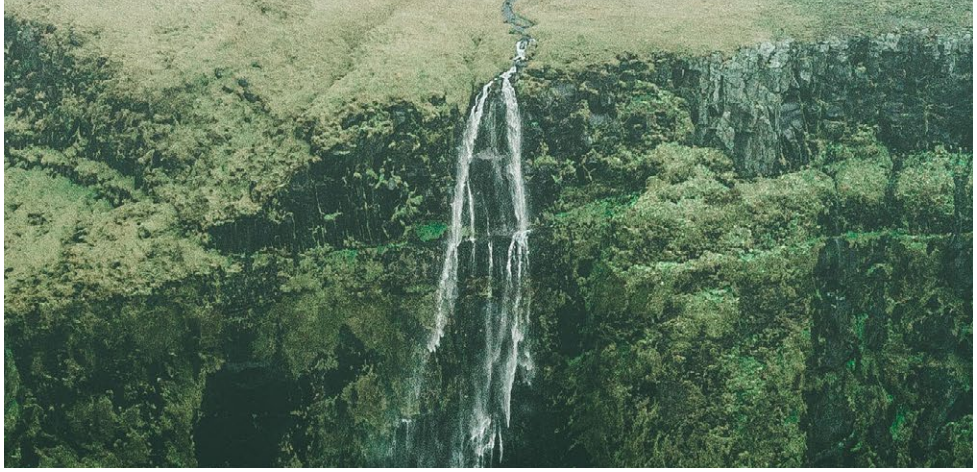

Jakie inne możliwości daje testament notarialny?

Testament notarialny, jako akt sporządzany w profesjonalny sposób, przynosi również dalsze korzyści, których nie sposób uzyskać przy sporządzaniu tego dokumentu w innej formie.

Jeszcze do niedawna, nawet po sporządzeniu testamentu w formie aktu notarialnego, bardzo trudno było spadkobiercom uzyskać do niego dostęp. Często nie wiedzą oni nawet o tym, że taki akt istnieje. Nie mają również wiedzy na temat tego, w której kancelarii notarialnej jest przechowywany. Dlatego wyszukiwanie konkretnego testamentu notarialnego było długotrwałe i żmudne – mógł zostać sporządzony w każdej kancelarii w Polsce. Po uzyskaniu odpowiedzi z jednej z kancelarii o braku poszukiwanego testamentu, pozostawało więc do sprawdzenia jeszcze kilka tysięcy innych biur notarialnych.

Żeby wyeliminować takie problemy, został stworzony Notarialny Rejestr Testamentów. Jest to rozwiązanie stosowane z powodzeniem w wielu krajach. Wzmaga ono poczucie pewności, że testament zostanie ujawniony bez opóźnienia, nie zaginie ani nie zostanie zniszczony. Przedmiotem wpisu w Rejestrze Testamentów może być zarówno testament notarialny, jak i testament własnoręczny, jednakże ten drugi tylko w przypadku, gdy zostanie on przekazany notariuszowi na przechowanie.

Notarialny Rejestr Testamentów ułatwia odszukanie testamentu oraz miejsce jego przechowywania

Wpis do rejestru testamentów jest dokonywany dobrowolnie i bezpłatnie przez notariusza. UWAGA! Pozostaje on niejawny za życia testatora. Dzięki temu spadkobierca ma pewność, że żadna osoba z wyjątkiem notariusza nie pozna jej woli. Za życia testatora nikt nie może sprawdzić, czy sporządził on testament. Natomiast po śmierci jego spadkobiercy, okazując akt zgonu, mogą za pośrednictwem dowolnego notariusza poszukiwać testamentu oraz ustalić kancelarię, w której przechowywany jest taki akt.

Warto również wiedzieć, że w Rejestrze Testamentów nie ujawnia się treści testamentu, a jedynie miejsce jego przechowywania. Jednak już ta informacja znacznie ułatwia i przyspiesza całe postępowanie związane z poszukiwaniem testamentu. Udając się do najbliższego notariusza, można szukać testamentu znajdującego się w dowolnym biurze notarialnym w Polsce.

Utworzenie Notarialnego Rejestru Testamentów jest więc przemyślanym i sprawdzonym rozwiązaniem. Która rozwiewa troski osób sporządzających testament. Dzięki niemu testatorzy mają pewność, że po ich śmierci informacja o tym, że przygotowali ostatnią wolę, dotrze do spadkobierców, a sam testament nie zostanie zniszczony ani nie zaginie. Wpis do Rejestru Testamentów jest bezpłatny, a testator w każdej chwili może zażądać jego usunięcia z bazy.

Koszt sporządzenia testamentu notarialnego waha się od 50 do 200 zł netto i zależy od jego treści. Do tego dochodzi cena wypisu w wysokości 6 zł za każdą rozpoczętą stronę.

Najlepiej skontaktować się z wybraną kancelarią notarialną i zapytać o koszt sporządzenia testamentu. Na oficjalnej stronie Krajowej Rady Notarialnej znajduje się wyszukiwarka wszystkich notariuszy w kraju – każdy może znaleźć tam kancelarię notarialną działającą w jego mieście.

Jak przygotować się do sporządzenia testamentu?

Testament to ważny dokument, do którego sporządzenia trzeba się dobrze przygotować. To tam testator wskazuje, komu chce przekazać konkretne składniki swojego majątku albo całą masę spadkową. W nim również można wskazać osobę, która będzie wykonawcą testamentu i zadba o sprawną realizację zawartych w nim postanowień. W testamencie można również zażyczyć sobie, aby spadkobiercy podjęli określone działania, jak na przykład raz w miesiącu przywozili środki czystości do wskazanego przez testatora domu dziecka albo przekazali konkretną kwotę wybranej przez niego fundacji lub stowarzyszeniu.

Warto przy tym pamiętać, że testament w każdej chwili można zmienić – sytuacja życiowa lub finansowa może ulec zmianie, co wpłynie również na treść testamentu. Wystarczy wówczas wizyta u notariusza i w miejsce dotychczasowego testamentu sporządzenie kolejnego.

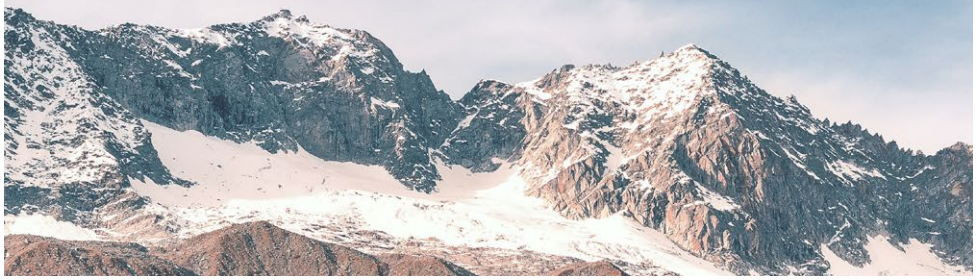

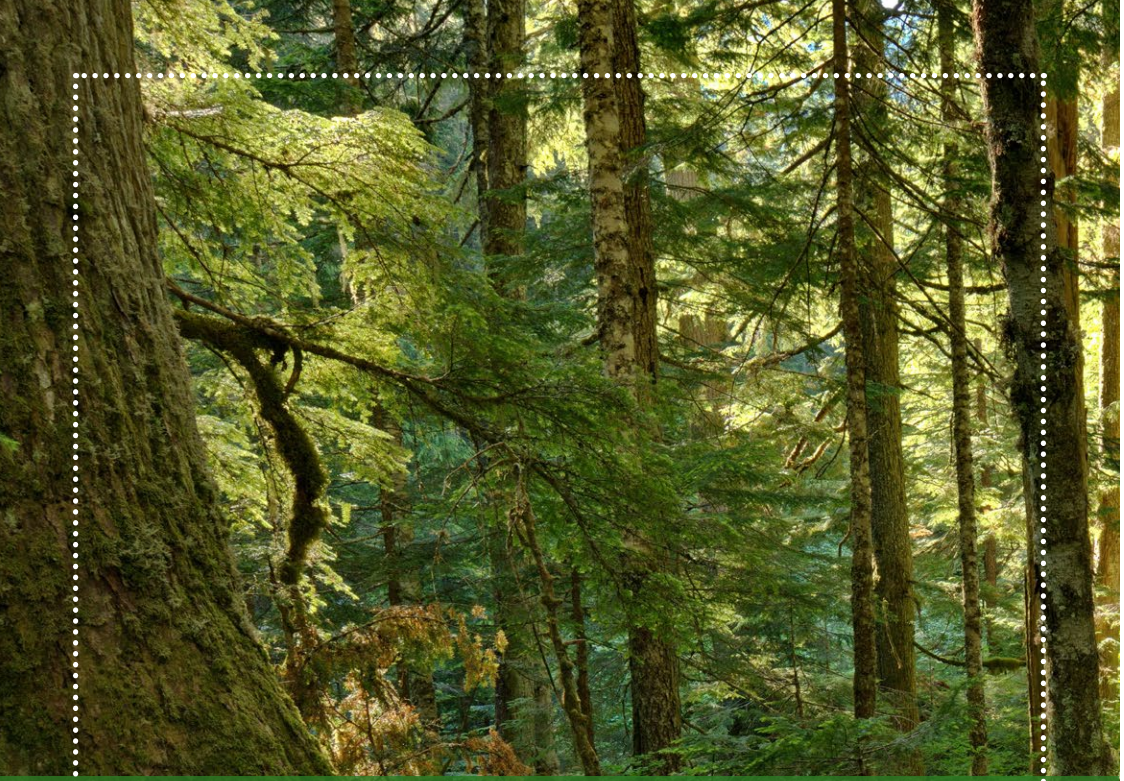

Czego potrzeba, aby napisać testament? Na początek wystarczą kartka papieru oraz ołówek. Potrzebny jest też spokój, aby zebrać myśli. Dla ułatwienia można przygotować sobie tabele.

- Pierwsza może posłużyć do wpisania posiadanych przedmiotów, praw majątkowych i niemajątkowych, oszczędności, udziałów, itp., które chce się przekazać kolejnym pokoleniom w testamencie.
- Druga tabelka powinna być spisem wszystkich zobowiązań finansowych (m.in. kredytów, pożyczek), które spadkobiercy będą musieli pokryć, przyjmując spadek. Warto pamiętać, że nie ma możliwości odrzucenia przez spadkobiercę długów, a przyjęcia jedynie majątku.
- Trzecia tabelka niech posłuży wyliczeniu tego, co odziedziczą spadkobiercy, po tym, gdy od całej wartości majątku odejmą wartość zadłużeń, które będą musieli spłacić.
- Czwarta tabelka może być miejscem wskazania osób i podmiotów, które mają być uwzględnione w testamencie jako spadkobiercy.

Posiadane przedmioty, prawa majątkowe, oszczędności, udziały, itp.	*Posiadane zobowiązania (kredyty, pożyczki, itp.)*	*Wyliczenie, co dziedziczą po nas spadkobiercy (wartość majątku minus zadłużenia)*	*Osoby, które planujemy uwzględnić w testamencie jako spadkobiercy*

Prosimy pamiętać o WWF w swoim testamencie

Jeśli podzielają Państwo nasze wartości, możecie wpisać się w wielki plan ratowania Ziemi, uwzględniając Fundację WWF Polska w swoim testamencie. To od Państwa będzie zależeć, który z priorytetowych obszarów działań zostanie wsparty jako Wasze dziedzictwo. Obiecujemy dołożyć wszelkich starań, aby godnie Państwa reprezentować w walce o ocalenie planety.

Oto kilka możliwości.

- Mogą Państwo przekazać Fundacji WWF Polska konkretną rzecz lub dowolną kwotę pieniężną, zobowiązując swoich spadkobierców do przekazania Fundacji wskazanego przez Państwa składnika majątku.
- Mogą Państwo powołać Fundację WWF Polska do spadku wspólnie z innymi osobami, którym chcą przekazać swój majątek.
- Mogą Państwo ustanowić Fundację WWF Polska swoim jedynym spadkobiercą.
- Mogą Państwo także uposażyć Fundację WWF Polska w polisie na życie. Polisa nie wchodzi w skład masy spadkowej. Wystarczy podać pełną nazwę fundacji, jej adres, numer NIP i REGON.

W celu uzyskania szczegółowych informacji zapraszamy do kontaktu.

Maciej Piekarz
Starszy Specjalista ds. Fundraisingu Indywidualnego
telefon: +48 885 224 205
e-mail: testament@wwf.pl

„Lamberto, Lamberto, Lamberto" – to bardzo mądre opowiadanie Gianni Rodani dla dzieci i dorosłych. Mówi o tym, że żyjemy tak długo, jak żyje pamięć o nas. Żyjemy w myślach i słowach naszych bliskich, ludzi, z którymi współpracowaliśmy, obcych, którzy wspominają nasze życie i działania. Jednak nie każdy z nas jest Einsteinem, Chopinem czy Jagiełłą, o których uczymy się w szkole. Moja mama nie jest powszechnie znana. Jako lekarz-pediatra miała wielu pacjentów i lekarzy, którzy od niej się uczyli. W trudnym dla mnie momencie, gdy odeszła, pełny kościół nieznanych mi ludzi był dowodem, że jej imię będzie powtarzane jeszcze bardzo długo. Każdy z nas może swoim życiem i przykładem zapracować na tak wspaniałą pamięć. Trzeba tylko po sobie pozostawić coś trwałego – przekazaną wiedzę, zachowane dziedzictwo.

– Mirosław Proppé, Prezes Fundacji WWF Polska

Fundacja WWF Polska

ul. Usypiskowa 11, 02-386 Warszawa

NIP: 521-32-41-055 | REGON: 015481019 | KRS: 0000160673

Broszura powstała przy współpracy z kampanią napisz testament

Wydrukowano na papierze ekologicznym.